

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 271/06-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. septembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ž., K. a M. K., V., zastúpených advokátom JUDr. J. F., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na slobodu a rovnosť v dôstojnosti i v právach, na neodňateľnosť, nescudziteľnosť, nepremlčateľnosť a nezrušiteľnosť základných práv a slobôd zaručených v čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na nezávislý a nestranný súd zaručeného v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 1 Co 235/04-216 z 22. marca 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Ž. a M. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2006 doručená sťažnosť J. Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), a M. K. (ďalej len „sťažovateľka“; spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného práva na slobodu a rovnosť v dôstojnosti i v právach, na neodňateľnosť, nescudziteľnosť, nepremlčateľnosť a nezrušiteľnosť základných práv a slobôd zaručených v čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na nezávislý a nestranný súd zaručeného v čl. 36 ods. 1 listiny prvým a tretím výrokom rozsudku Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Co 235/04-216 z 22. marca 2006.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že: *„Okresný súd Svidník rozsudkom zo dňa 21. 6. 2004 pod sp. zn. 5 C 1078/97 zamietol našu žalobu o určenie rozsahu dedičstva po nebohom J. Ž...“*

Proti tomuto rozsudku sme podali odvolanie a navrhli, aby Krajský súd Prešov napadnutý rozsudok zmenil, žalobe vyhovel alebo rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie (§ 205 ods. 2, písm. c, d, e, f OSP).

V odvolaní zo dňa 24. 9. 2004 sme poukázali na to, že prvostupňový súd sa dôsledne neriadil ustanovením §§ 132, 153 ods. 1, 157 ods. 2 OSP.

Krajský súd Prešov so svojom potvrdzujúcim rozsudku zo dňa 22. 3. 2006 pod sp. zn. 1 Co/235/2004 sa stotožnil s dôvodmi prvostupňového súdu...

KS Prešov tým, že potvrdil rozsudok prvostupňového súdu nerešpektujúc vôľu účastníkov a ustanovenia o reálnej delbe, držbe a vydržaní podľa Obč. zákonníkov platných

v tom čase, nezaručil nám právo na spravodlivý proces a kvalitné súdne konanie, lebo poprel princíp vydržania. Sme toho názoru, že KS Prešov mal napadnutý rozsudok v celom rozsahu zmeniť a žalobe vyhovieť v celom rozsahu alebo rozsudok prvostupňového súdu zrušiť a vrátiť vec na nové konanie a rozhodnutie (§§ 220 a nasl. OSP). Ak tak neurobil, porušil naše práva na spravodlivý proces.“

Podstata sťažovateľmi namietaného porušenia označených základných práv rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Co 235/04-216 z 22. marca 2006 spočíva v tom, že krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľov potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 5 C 1078/97-162 z 21. júna 2004 prvým a tretím výrokom vo vzťahu k rodinnému domu č. súpísne 1005/33, postaveného na parcele KN 940/2, zapísanému na LV č. 14, katastrálneho územia V., a k časti parcely KN 940, zastavané plochy o výmere 499 m², ktorej podľa geometrického plánu č. 10806881-19/97 overeného 5. februára 1997 zodpovedá parcela KN 94/2, zastavaná plocha o výmere 146 m² a nepriznal účastníkom právo na náhradu trov konania.

Podľa sťažovateľov krajský súd svojím prvým a tretím výrokom citovaného rozsudku porušil základné právo sťažovateľov na slobodu a rovnosť v dôstojnosti i v právach, na neodňateľnosť, nescudziteľnosť, nepremlčateľnosť a nezrušiteľnosť základných práv a slobôd zaručených v čl. 12 ods. 1 ústavy, základné právo vlastníť majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 ústavy, základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, právo pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základné právo vlastníť majetok zaručené v čl. 11 ods. 1 listiny, základné právo na nezávislý a nestranný súd zaručeného v čl. 36 ods. 1 listiny.

Na základe týchto skutočností sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd vydal nález v ktorom vysloví, že základné právo sťažovateľov podľa čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základné právo podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny prvým a tretím výrokom rozsudku krajského súdu č. k. 1 Co 235/04-216 z 22. marca 2006 bolo porušené, prvý a tretí výrok predmetného rozsudku krajského súdu sa zrušuje a vec sa vracia krajskému súdu na ďalšie konanie,

sťažovateľom sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie každému po 150 000 Sk a trovy právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene

môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis rozhodnutie III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Predmetom sťažnosti je sťažovateľmi namietané porušenie ich základného práva podľa čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny prvým a tretím výrokom rozsudku krajského súdu č. k. 1 Co 235/04-216 z 22. marca 2006.

1. Pokiaľ ide o tvrdené porušenie základných práv sťažovateľov na súdnu ochranu a na spravodlivý proces zaručený v čl. 46 ods. 1 ústavy a základné právo na nezávislý a nestranný súd zaručený v čl. 36 ods. 1 listiny ústavný súd predovšetkým pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02). Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto

interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

Otázka posúdenia a rozhodovania „o reálnej delbe, držbe a vydržaní“ je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky so skutkovým a právnym názorom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) vysloveným v napadnutom rozhodnutí krajského súdu.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku č. k. 1 Co 235/04-216 z 22. marca 2006, ktorým v prvom a treťom výroku svojho rozsudku potvrdil a v druhom výroku svojho rozsudku zmenil v prevyšujúcej časti rozsudok okresného súdu č. k. 5 C 1078/97-162 z 21. júna 2004, uviedol:

„Odvolací súd prejednal vec v zmysle zásad vyjadrených v § 212 O. s. p., preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolania žalobcov sú sčasti dôvodné.

Vychádzajúc z obsahu spisu je zrejmé, že nehnuteľnosti tvoriace predmet tohto konania boli zapísané v minulosti v PK č. 210, kat. úz. V. ako mpč. 566 – dom č. popisné 482, miestny hon. Pôvodnou vlastníčkou nehnuteľností bola P. N., rod. Ž., sestra právneho predchodcu žalobcov, titulom kúpy 2/4-tín 17. februára 1930, 1/4-tiny 26. februára 1931 a 1/4-tiny 27. februára 1935.

Dňa 11. 8. 1955 bol v pozemkovej knihe vykonaný zápis vlastníckeho práva pre právneho predchodcu žalobcov J. Ž. v rozsahu 1/2-tici na podiel 1/2-vice P. N., rod. Ž. Zároveň v časti C – ťarchy PK č. 210 kat. úz. V. bolo vložené exekučné záložné právo za pohľadávku J. Ž. na podiel 1/2-vice P. N., rod. Ž.

V súčasnosti je na LV č. 14 kat. úz. V. zapísané spoluvlastníctvo nehnuteľností, parcel KN 940, KN 941/1 a domu, súpisné č. 1005 na parcele KN č. 940 po 1/2-vici v prospech G. J., rod. N., žalovanej v 2. rade a nebohej P. N., rod. Ž. Žalovaná v 2. rade svoj spoluvlastnícky podiel nadobudla kúpnu zmluvou zo 16. 1. 1964, uzatvorenou s P. N., rod. Ž. Na druhej strane spoluvlastnícky podiel neb. P. N., rod. Ž. bol v katastri nehnuteľností zapísaný na základe rozsudku Okresného súdu Vranov n/Topľou vydaného

v konaní pod sp. zn. 3 C 843/94, ktorým bolo určené, že podiel 1/4-tiny neb. J. Ž. a podiely 1/12-tiny žalobcov v 1. až 3. rade nehnuteľností vedených na LV č. 14 kat. úz. V., patria do dedičstva po tejto poručiťelke.

Medzi účastníkmi bolo v danom prípade sporné, či právny predchodca žalobcov mal spoluvlastnícky vzťah k predmetným nehnuteľnostiam. V tejto súvislosti je podľa odvolacieho súdu podstatný stav, ktorý bol dlhodobo vedený v pozemkovej knihe a to konkrétne v PK č. 210 kat. úz. V. Podľa tam uvádzaných zápisov nadobudol J. Ž. podiel v rozsahu 1/2-více podľa právoplatného rozsudku Ľudového súdu vo V. zo dňa 13. mája 1955 č. C 550/54-10. V pozemkovej knihe takto vedený stav o podielovom spoluvlastníctve právneho predchodcu žalobcov a P. N., rod. Ž. pritom bez ďalšieho nemôže spochybňovať iba fakt, že v súčasnosti absentujú doklady preukazujúce vykonanie tohto zápisu. Zároveň treba dodať, že podielové spoluvlastníctvo neb. J. Ž. a neb. P. N. bolo dlhodobo rešpektované, tak na zápisoch na liste vlastníctva v bývalej evidencii nehnuteľností, ako aj v prípade prevodu polovice z týchto nehnuteľností kúpnu zmluvou zo dňa 16. 1. 1964 z P. N., rod. Ž. na žalovanú v 2. rade.

So zreteľom na túto situáciu odvolací súd rozsudok v zamietavej časti týkajúcej sa 1/2-více parcely KN č. 941/1 – záhrady vo výmere 167 m² a polovice časti parcely KN 940 – zastavaná plocha vo výmere 499 m², ktorej podľa geometrického plánu z 5. 2. 1997 zodpovedá parcela KN č. 940/1 – zastavaná plocha o výmere 262m², z LV č. 14 kat. úz. V. zmenil (§ 220 ods. 1 O. s. p. v znení platnom do 31. 8. 2005) a určil, že tieto nehnuteľnosti v rozsahu po 1/2-vici patria do dedičstva neb. J. Ž., zomrelého 8. 5. 1994.

Pokiaľ ide o ďalší predmet konania, tento tvoril dom č. súpisné 1005 a to konkrétne jeho časť označená súp. č. 1005/33 spolu s parcelou KN č. 940, ktorej podľa geometrického plánu z 5. 2. 1997 zodpovedá parcela KN č. 940/2 – zastavaná plocha vo výmere 146 m², ku ktorým žalobcovia žiadali určiť, že patria do dedičstva po ich právnom predchodcovi.

Odvolací súd však v tomto smere poukazuje na správne závery prvostupňového súdu o tom, že reálna deľba domu a pod ním sa nachádzajúceho pozemku s vlastníckymi účinkami pred 1. 1. 1951, resp. vydržanie reálne vyčlenenej samostatnej časti rodinného domu a pozemku pod ním sa nachádzajúceho žalobcovia v konaní nepreukázali. V rozpore s teraz prezentovanými vyjadreniami žalobcov je totiž aj obsah spisu Okresného súdu Vranov n/Topľou sp. zn. 4 C 1/92, účastníkom ktorého bol aj teraz už nebohý J. Ž., kde

žalobcovia sa domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z 2. 1. 1991, uzatvorenej medzi žalovanými v 1. a 2. rade ohľadom polovice nehnuteľností vedených na LV č. 14, kat. úz. V. V podanej žalobe a prebiehajúcim konaní žalobcovia poukazovali na chýbajúci súhlas z ich strany ako podielových spoluvlastníkov nehnuteľností z LV č. 14 kat. úz. V. k ich následnému prevodu.

Odvolačí súd preto rozsudok prvostupňového súdu vo vzťahu k rodinnému domu č. súpisné 1005/33, postavenému na parcele KN 940, zapísanému na LV č. 14 kat. úz. V. a k časti parcely KN č. 940 – zastavaná plocha o výmere 499 m², ktorej podľa geometrického plánu z 5. 2. 1997 zodpovedá parcela KN č. 940/2, potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 219 O. s. p.“

Z citovaného rozsudku vyplýva, že krajský súd svoje rozhodnutie, ako aj svoj postup, ktorý napadnutému rozhodnutiu predchádzal zdôvodnil dostatočnými skutkovými i právnymi argumentmi, ktoré netrpia vnútornými rozpormi. Ústavný súd súčasne konštatuje, že v rozhodnutí krajského súdu nezistil žiadnu takú skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že závery krajského súdu vyslovené v napadnutom rozhodnutí sú zjavne neodôvodnené, svojvoľné, protichodné. Závery krajského súdu v danej veci nemožno považovať za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené, či inak ich účinky za nezlučiteľné s príslušnou ústavnou úpravou ľudských práv a základných slobôd, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú odmietnuť.

2. Sťažovatelia namietali aj porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 12 ods. 1 a v čl. 20 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a základného práva podľa čl. 11 ods. 1 listiny prvým a tretím výrokom rozsudku krajského súdu č. k. 1 Co 235/04-216 z 22. marca 2006. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na skutočnosti uvedené v bode 1 v II. časti tohto rozhodnutia, teda vzhľadom na to, že napadnuté uznesenie okresného súdu ústavný súd považuje za ústavne konformné, zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, nevyplýva žiadna možnosť porušenia uvedených základných práv, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, preto ústavný súd aj v tejto časti odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2006